

"Pau Casals sempre ens donava lliçons"

Ramon Gual, el fill del secretari de Pau Casals, que tenia catorze anys quan el músic del Vendrell va instituir el Festival de Prada ara fa cinquanta anys, explica la seva relació amb el Mestre.

Professor jubilat i editor de la revista *Terra Nostra*, Ramon Gual tenia catorze anys quan Pau Casals va instituir el Festival de Música de Prada per celebrar el bicentenari de la mort de Johann Sebastian Bach. Fill de Julià Gual que feia de secretari del Mestre, Ramon Gual va ser un testimoni privilegiat d'aquest esdeveniment.

—Vós vau conèixer molt bé en Casals. Com era?

—Durant la setmana el meu pare l'anava a veure pel correu, per respondre-li les cartes, etc., per això jo el veia sovint. Anava a passejar en Follet, el gos pastor. Era un home totalment jovial. Però, la cosa que em pesava més, és que ens donava lliçons. Sempre ens deia que com que érem fills de refugiats, de la República i tot allò, a escola havíem de treballar, de ser els millors, i cada vegada que rebíem les notes les hi havíem d'anar ensenyar, i jo no obtenia notes gaires bones...

—Ara fa cinquanta anys que Casals va instituir el Festival de Prada. Us en recordeu?

—Muntar un festival d'aquesta envergadura no va ser fàcil. Això volia dir molta gent, volia dir diners. Era una cosa complexa. I és aquí que l'Alexander Shneider va fer una gran feina, és clar, amb totes les influències d'en Casals, que anava escrivint, que anava contactant la gent que havia conegut..., perquè allò que es descuida sovint és que Casals, els anys 40, ja en tenia seixanta. Ja havia acabat la seva carrera i en tornava a fer una segona.

—A més de ser un músic famós a tot el món, Casals també era un home compromès i supòs que això devia tenir conseqüències?

—És clar que a l'estat francès no sabien com sortir-se'n, perquè sempre hi havia aquesta ambigüitat de considerar en Casals català o espanyol. Ell sempre deia que era català i volia fer jugar la catalanitat. Un exemple: quan es va fer el Festival, van decidir de fer una medalla del Festival. I és clar, això va ser un maldecap, perquè, la medalla, la volien fer en català, però no hi va haver res a fer. Si la medalla es feia a l'estat francès, a París, havia de ser en francès. Casals i el meu pare van exigir que l'artista que l'havia de fer fos un refugiat, que va ser en Miquel Paredes, però no hi va haver res a fer, res a fer, perquè fos en català, que havia de ser en francès. Finalment, la van fer en llatí i la medalla del primer Festival de Prada és en llatí. Ni tan solament s'hi parla de França, sinó de Gàl·lia.

ARXIU / RICARD CUGAT

—En aquesta medalla, el nom de Pau Casals hi apareix en català, però el programa deia "Pablo", nom que encara avui va associat al Festival de Prada. Per què?

—Això del "Pablo" té una explicació clara i neta. Primera, si en Casals hagués volgut, mai no s'hauria dit "Pablo", però s'ho va deixar dir, per la seva formació, perquè la mare li deia "Pablito" i tot això; segona, el primer contracte, el va fer amb la casa Columbia amb el nom de Pablo, i a partir d'aquí la Columbia ha exigut que mai no es pugui canviar el nom de "Pablo", perquè era així que en Casals era conegut a tot arreu del món. Tots els discos porten "Pablo", tret dels fets a Catalunya i que la Columbia no pot controlar. Heu de pensar que la casa Columbia va ser un dels principals patrocinadors del primer Festival i que sense la Columbia no sé si s'hauria pogut fer, perquè hi van abocar molts diners.

—Finalment es van superar tots els entrebancs i el Festival es va fer. Com va anar?

—Va durar quinze dies. Hi va haver una colla de concerts i va venir molta gent, com ara el Vincent Auriol, que llavors era el president de la República, la reina mare de Bèlgica amb la filla... Va venir una gernació de gent impressionant, i és llavors que la gent de Prada van descobrir, de cop i volta, qui era en Casals. Hi va haver un ambient extraordinari.

"El primer Festival va durar quinze dies. Va venir el Vincent Auriol, llavors president de la República, i la reina mare de Bèlgica amb la filla..."

Pere Codonyan